

at fornærme vedkommende Forfatter — at skulde spille „Figernes Jens“ 70 Gange, ligesaa lidt som det er morsomt eller ubilligende for en Kunstner eller Kunstnerinde i Udlandet at skulle spille 450 Gange i den samme Opera. Man kan være ganske vis paa, at naar der hydes Kunstnerne Tilstrækkeligt ved det kgl. Theater, saa vil dette altid faae de bedste Kræfter, althaa i saa Henseende forekommer det mig, at der ikke er nogen som helst Fare. — Det forekommer mig, at man ser lidt feilagtigt paa det kgl. Theater. Vi have været vantte til at se paa det paa en vis ideal Maade. Ganste vist skulde vi Alle betragte det kgl. Theater som et Sted, hvor vi have lært meget og glædet os meget, men til syvende og sidst er og bliver det kgl. Theater en Anstalt, der maa underholdes af Staten, dersom det virkelig skal blive et nyttigt Foretagende for Befolkningen. Naar et Theater skal give Operaforestillinger i Forbindelse med Ballet, er det nødt til at maatte have en meget stor Subvention af Staten. Vi ere i saa Henseende ikke bedre stillede end andre Byer. Vil man se hen til Paris, St. Petersborg og Berlin, kan man være vis paa, at de Theatre, der virkelig skulle yde noget Særligt i Opera, Ballet og klassisk Komædie, ere nødte til at faae en ikke ubetydelig Subvention af Staten; thi ellers kunde de ikke staa paa den Plads, de have. Man kan sige ganske bestemt, at naar der skal gives Opera og Ballet, vil det være meget dyrt. Skal der være klassisk Skuespil eller Skuespil alene, saa vil det være billigere, men det vil i alt Fald være umuligt at drive et saadant Theater uden Subvention, naar man fordrer, at det skal være klassisk Komædie, der skal spilles. Det er langt bedre, forekommer det mig, at gjøre det klart, hvad der i Grunden er Meningen. Det er: Skal vort kgl. Theater i Fremtiden have nogen Betydning som dannende Institution for Landet, skal vort kgl. Theater spille noget virkelig Godt, give gode Operaer og spille klassisk Komædie, saa er det nødt til at faae store Bidrag, langt, langt flere, end det før har faaet. Den Kamp, der for Diebliffet er reist her i Kjøbenhavn overfor Theaterchefen, forekommer mig i mange Henseender meget uberettiget. Et Parti vil bestandigt sige om Theaterchefen, at han bruger for mange Penge, og et andet Parti vil klage over, at de og de Stykker ikke komme til Opførelse. Theaterchefen kan være, hvem han vil, han kan ikke udføre sin Pligt fuldt ud, naar der ikke gives en meget rigelig Subvention til det kgl. Theater. Derfor er det mig temmelig klart, at alle de Privilegier, det kgl. Theater kunde

beholde, eller som det kunde faae, nytte ingenting. Det, der maa forlanges, er, at der virkelig ydes pænlige Støtte til det kgl. Theater. — Det forekommer mig, at de Forandringer, der gjøres ved dette Lovforslag, ere særdeles heldige, og jeg maa derfor paa det Indstændigste anbefale det høie Thing at stemme for dette Forslag.

Carstensen: Der har især i den sidste Tid været en temmelig ivrig Diskussion om Theaterforholdene, haade i Pressten og Mand mellem Mand. Denne er især fremkaldt ved enkelte Stridigheder mellem Theatrets Bestyrelse og Forfattere eller Komponister; men alt Sigt hører ikke hen under denne Sags Behandling her i Thinget. Hvad der imidlertid tillige har fremkaldt en Del Diskussion, er et længe næret Ønske hos Enkelte, hvor mange eller hvor faa, ved jeg ikke, om fuldstændig Theatersfrihed. Man kan ikke Andet end påafstømme, at den høie Regjering har viist sig aldeles utilbøielig til at gaa i den Retning, og naar nu paa den anden Side Andre finde, at Regjeringen ved at optræde mæglende ved at foreslaa Lands-thinget at vedtage dette Forslag, har givet temmelig Meget bort, kan jeg ikke være af den Anskuelse. Jeg tror, at de, der se saaledes paa Sagen, slet ikke have været paa det Rene med, at det kgl. Theaters Privilegium, som oplyst af den høitærede Minister, vil blive i høi Grad beskaaret, først om et Aar og igjen senere, om nogle Aar. Naar dette er Forholdet, og man saa i en politisk Tid som denne, hvor det er vænkeligt at faae Noget sat igjennem, og hvor man kun har et Aar at løbe paa, kan opnaa et Kompromis som det, der foreligger, finder jeg, at det er særdeles heldigt, og jeg er derfor tilbøielig til paa det Bedste at anbefale Lovforslagets Fremme, kun med enkelte formelle Modifikationer, hvor man efter juridiske Sagkyndiges Mening kunde gjøre Formuleringen af enkelte Paragrafer tydeligere. Naar jeg overhovedet mener at kunne staa mig til Daals ogsaa i den Retning, at man giver det kgl. Theater kun 10 Aar til at gjennemspille den Del af Repertoiret, det vil holde Hævd over, er Grunden den, at jeg betragter — med Rette, tror jeg — det kgl. Theater som en Mønsteranstalt, der skal virke løftende paa Folket, udvikle den æsthetiske Smag, Kunst- og Ælthedsstandsen, føre Jøllefællivet i gode og sunde Retninger. Det er Opgaven, der stilles. Det er med dette Maal for Øie, at Staten enten som andetskeds subventionerer flige Theatre eller som hos os selv leder dem. Den Virkning, som den sceniske Kunst øver, er, som Alle vide,